

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6267/23
10.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Јасне Беловић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Саша Табаковић, адвокат из Београда, Савска 9/1, против тужене Републике Србије - Министарство пољопривреде и заштите животне средине, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 12039/22 од 11.09.2023.године, у седници већа одржаној 10.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 12039/22 од 11.09.2023. године у ставу првом изреке па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство пољопривреде и заштите животне средине да тужиоцима АА, ББ, ВВ и ГГ на име накнаде за трајно заузеће катастарске парцеле... КО ... исплати и то:

-тужиоцу АА износ од 2.621.195,00 динара,
-тужиоцу ББ износ од 2.621.195,00 динара,
-тужиљи ВВ износ од 407.330,00 динара и
-тужиљи ГГ износ од 407.330,00 динара,
све са законском затезном каматом почев од 10.03.2023. године до коначне исплате, у року од 15 дана од дана достављања одлуке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 12039/22 од 11.09.2023. године па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство пољопривреде и заштите животне средине да тужиоцима на име трошкова поступка солидарно исплати износ од 1.105.358,00 динара у року од 15 дана од дана достављања пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 123.750,00 динара у року од 15 дана од дана достављања

одлуке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12039/22 од 11.09.2023. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца прецизиран поднеском од 10.03.2023. године, којим су тражили да суд обавезе тужену да тужиоцима на име накнаде трајне штете извршене заузећем катастарске парцеле ... КО ... исплати укупан износ од 6.057.050,00 динара и то тужиоцу АА износ од 2.621.195,00 динара, тужиоцу ББ износ од 2.621.195,00 динара, тужилама ВВ и ГГ износ од по 407.330,00 динара, све са законском затезном каматом од 10.03.2023. године до коначне исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој надокнаде солидарно трошкове парничног поступка у износу од 310.500,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужиоци због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке применом члана 386 ЗПП ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011 са изменама и допунама), апелациони суд изводи закључак да је жалба основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, док се у изнетим разлозима неосновано указује да је приликом доношења побијане одлуке учињена битна повреда поступка из тачке 12 наведене законске одредбе, с обзиром да су изнети јасни, потпуни и непротивречни разлози.

Према утврђеном чињеничном стању у Листу непокретности број ... КО ... од 29.06.2016. године, уписане су кат.парц. ..., ..., ..., ..., ... и ... као градско грађевинско земљиште, власништво Републике Србије са уделом 1/1, а право коришћења имају: АА и ДД са по 1453/5811 удела, ГГ и ВВ са по 226/5811 удела, ЂЂ са 1000/5811 удела, ЕЕ са 727/5811 удела и ЖЖ са 726/5811 удела. Према решењу Другог основног суда у Београду О 4059/16 од 06.04.2017. године које је постало правноснажно 06.04.2017. године, на заоставштини покојног ДД која се састоји од права коришћења са 1453/5811 идеалних делова парцеле ..., остало вештачки створено неплодно од 19 а 82 м², уписано у Лист непокретности ... КО ..., оглашен је за наследника син оставиоца ББ, овде тужилац. Према правноснажном решењу Другог основног суда у Београду О 4059/16 од 06.04.2017. године, на заоставштини покојне ЂЂ ближе означене у решењу, (која је поднела тужбу у својству тужиле, а у току поступка је преминула), за наследника је оглашен је син оставиље ББ, овде тужилац.

Према допису РС, Министарство финансија, Пореска управа, Одељење за контролу издвојених активности Чукарица бр. 01-464-08-00135/2023 од 29.08.2023. године тржишну вредност непокретности-градско грађевинско земљиште к.п. ... КО ... износи 5.290,00 динара/м².

Према налазу и мишљењу судског вештака геодетске струке Велимира Алексића од 11.03.2019. године катастарска парцела ...КО... (стари премер) први пут

појављује се на скици детаља бр. 258, дет. лист бр. ..., 1946. године у површини, мерама и границама као што је и данас, односно 00 x 19 а 82 м². Одводни канал са пратећим објектима пролази преко кат. Парц. ... КО ... (нови премер) у целости. Тај одводни канал је у систему канала за одводњавање и као такав се први пут јавља у мануалу бр. ... КО ... и у том мануалу је регистрован као постојећи канал Београдско посавске водне заједнице. Катастарска парцела бр. ... КО ... је у потпуности у функцији канала, по облику и димензијама је иста као 1946. године и преко ње пролази канал пун воде. Укупна ширина канала је 10,00 м, а преко парцеле број ...пролази канал, са западне стране ширине од 3,78м, са источне стране ширине 6,50 м, а дужине 129,68 м, односно површине 00 x 06 а 79 м². Са северне стране парцеле поред канала пролази и приступни пут површине 00 x 03 а 89 м² и остала површина је обрасла растињем. Изграђени канал је у функцији и трајног је карактера, а катастарска парцела бр. ... КО ... са пратећим путем је искључиво намењена за постојећи канал.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, с позивом на члан 1, 2 и 4 Закона о експропријацији, члан 58 Устава Републике Србије и члан 3 став 1 и члан 20 став 1 и 2 Закона о основама својинско-правних односа, првостепени суд изводи закључак да је тужбени захтев неоснован. Првостепени суд полази од тога да је основан истакнути приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, јер је услов за фактичку експропријацију право својине на објекту који је предмет експропријације а током поступка је утврђено да тужиоци нису власници спорне катастарске парцеле број ... КО ..., већ на парцели према Листу непокретности број ... КО ... имају право коришћења и то тужилац АА са уделом од 1453/5811, а тужиље ГГ и ВВ са уделом од по 226/5811, док је тужилац ББ решењем Другог основног суда у Београду О 4859/16 од 06.04.2017. године стекао право коришћења са уделом 1453/5811 као наследник свог покојног оца ДД. Притом, суд закључује да у одсуству одлуке надлежног органа о изузимању односно експропријацији предметног земљишта, нема места примени застарних рокова прописаних одредбом члана 371 Закона о облигационим односима, нити члана 379 истог закона, указујући тиме да је истакнути приговор застарелости који је изнео тужени, неоснован.

Међутим, првостепени суд је приликом доношења одлуке, на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, због чега је побијана одлука преиначена.

Применом одредаба члана 18 и 58 Устава Републике Србије и члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, право на имовину је једно од основних људских права заштићених уставноправним нормама међународних конвенција, чија је Република Србија потписник. Уставом Републике Србије у члану 58 зајамчено је мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона и предвиђено да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни, дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1 гарантује се заштита имовине и прописано је да свако

физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине, да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и то под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Јавни интерес се најчешће установљава ради изградње инфраструктурних објеката или изградње објеката из области здравства, културе, спорта, одбране, образовања и слично.

У примени Европске конвенције о људским правима судска пракса Европског суда за људска права у Стразбуру, проширује појам својине заштићене чланом 1 Протокола (уз већ постојеће законско право својине) и на право на тзв.легитимна очекивања, па је у низу одлука указано да право на имовину подразумева и (легитимно) очекивање економске користи, поготово ако је као такво у националном законодавству обухваћено правом на имовину ((Pine Valley Developments Ltd i drugi protiv Irske; Predstavka broj 12742/87, odluka ESLJP od 29.novembra 1991.godine; Krstić protiv Srbije, Predstavka broj 45394/06, odluka ESLJP od 10.decembra 2013.godine). Несумњиво је да право коришћења градског грађевинског земљишта, какво је постојало у корист тужилаца односно њихових правних следбеника у време његовог одузимања, осим што садржи својинске атрибуте, титулару несумњиво омогућава остварење економске користи и као такво је у погледу заштите обухваћено чланом 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима. Право коришћења представља економски интерес који титулар остварује и нужно улази у појам имовине на начин на који је схваћен у Конвенцији, па су стога тужиоци као носиоци права трајног коришћења на предметној непокретности која је према правилно утврђеном чињеничном стању предмет заузећа у јавном интересу, активно легитимисани да потражују накнаду у висини тржишне вредности парцеле на којој су корисници, сразмерно њиховом уделу у коришћењу. Предметна парцела је читавом својом површином заузета за потребе изграђеног канала који се користи у јавне сврхе и трајног је карактера, па тужиоци не могу трпети штетне последице због тога што надлежни орган није спровео управни поступак и није донео решење о изузимању земљишта из поседа, што је било основ за исплату накнаде за изузето земљиште.

Полазећи од тога да је према правилно утврђеном чињеничном стању тржишна вредност предметне парцеле у време доношења првостепене одлуке 5.290,00 динара по м², с обзиром на површину парцеле од 1982 м², а сразмерно обиму коришћења парцеле од стране тужилаца АА и ББ, који им је одузет у обиму од по 1453/5811 удела, односно удела коришћења ВВ и ГГ у обиму од по 226/6811 удела, следи закључак да је тужиоцима АА и ББ основано досудити износе од по 2.621.195,00 динара, а тужиљама ВВ и ГГ износе од по 407.330,00 динара, са траженом каматом од 10.03.2023. године, као дана када су захтев у погледу вредности коначно определили, па до исплате.

С обзиром да је преиначена одлука о главној ствари, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка, па су према успеху у спору тужиоцима трошкови досуђени на име састава тужбе и два образложена поднеска у износима по 24.750,00 динара, за приступ на осам одржаних рочишта у износима по 29.250,00 динара, за приступ на три неодржана рочишта у износима по 16.875,00 динара, укупно 358.875,00 динара, што се за 50% увећава на име заступања сваке наредне странке од стране заједничког пуномоћника из реда адвоката, па чини укупан износ од 897.187,5 динара, а са трошковима вештачења у износу од 50.000,00 динара и трошковима судске таксе на тужбу и одлуку у износима по 79.085,25 динара, чини укупан износ трошкова од

1.105.358,00 динара, применом АТ и ТТ у време доношења побијане одлуке.

Из изложених разлога, применом члана 394 и 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Тужиоцима, с обзиром на исход другостепеног поступка, припадају трошкови на име састава жалбе у износу од 49.500,00 динара, који се увећавају за 50% на име награде за заступање сваке наредне странке, што чини износ од 123.750,00 динара, применом члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП, те важеће АТ.

Председник већа-судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић